2024/2098

2024.7.29.

A TANÁCS (KKBP) 2024/2098 HATÁROZATA

(2024. július 26.)

az Európai Unió Nagy-tavak régióért felelős különleges képviselőjének kinevezéséről

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre és különösen annak 33. cikkére és 31. cikkének (2) bekezdésére,

tekintettel az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének javaslatára,

mivel:

(1) A Tanács 2023. február 20-án következtetéseket hagyott jóvá a Nagy-tavak régióra vonatkozó megújult uniós stratégiáról, amely következtetésekben a Tanács felkérte az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjét (a továbbiakban: a főképviselő) arra, hogy nyújtson be javaslatot a Nagy-tavak régióért felelős EU különleges képviselő (EUKK) pozíciójának visszaállítására vonatkozóan.

(2) Ki kell nevezni a Nagy-tavak régióért felelős EUKK-t egy 12 hónapos kezdeti időszakra.

(3) A Tanácsnak és a Bizottságnak – a főképviselő támogatásával – biztosítania kell az Unió által a Nagy-tavak régióban folytatott külső tevékenységek különböző elemei közötti konzisztenciát, és e célból szorosan együtt kell működniük. Az EUKK-nak e tekintetben támogatnia kell az intézményeket, és együtt kell működnie azokkal.

(4) Az EUKK a megbízatást olyan helyzetben fogja végrehajtani, amely rosszabbodhat, és amely akadályozhatja az Unió külső tevékenységének az Európai Unióról szóló szerződés 21. cikkében meghatározott célkitűzéseinek elérését,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az Európai Unió különleges képviselője

A Tanács Johan BORGSTAM-ot nevezi ki az Európai Unió Nagy-tavak régióért felelős különleges képviselőjévé (EUKK) a 2024. szeptember 1-jétől 2025. augusztus 31-ig tartó időszakra. A Tanács határozhat úgy, hogy az EUKK megbízatását meghosszabbítja vagy korábban megszünteti a Politikai és Biztonsági Bizottság (PBB) által végzett értékelés és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének (a továbbiakban: a főképviselő) javaslata alapján.

2. cikk

Politikai célkitűzések

Az EUKK megbízatásának összhangban kell állnia az Uniónak a Nagy-tavak régióra vonatkozó külpolitikai céljaival és a Nagy-tavak régióra vonatkozó, megújult uniós stratégiáról szóló, 2023. február 20-i tanácsi következtetésekkel. Az említett célok a következőket foglalják magukban:

a) hozzájárulni a Nagy-tavak régióban a békéhez, a stabilitáshoz és a biztonsághoz a feszültségek enyhítésének és a konfliktusok megelőzésének előmozdításával, továbbá támogatni a párbeszéd, valamint a válságokra és a konfliktusokra irányuló tartós regionális megoldásokat, különösen a Kongói Demokratikus Köztársaság (KDK) keleti része tekintetében;

b) hozzájárulni a bizonytalanság és az instabilitás mozgatórugóinak és kiváltó okainak közös lehetőségekké való átalakításához, valamint kiaknázni a Nagy-tavak régiójában rejlő teljes potenciált.

c) erőteljesebb, átfogóbb és még inkább stratégiai jellegű partnerséget kialakítani a Nagy-tavak régió országaival a jólét és a biztonság fokozása céljából, közös értékek és érdekek alapján;

3. cikk

Megbízatás

A 2. cikkben meghatározott politikai célkitűzések megvalósítása érdekében az EUKK megbízatása a következő:

a) támogatni a főképviselőt a Nagy-tavak régióra vonatkozó, megújult stratégiáról szóló, 2023. február 20-i tanácsi következtetések végrehajtásában;

b) szoros kapcsolatot és együttműködést létrehozni és fenntartani a Nagy-tavak régió országaival, különösen a következőkkel: a KDK, Burundi, Ruanda és Uganda; a tágabb régió azon országaival, amelyek specifikus politikai, diplomáciai, biztonsági vagy gazdasági érdekekkel rendelkeznek a Nagy-tavak régióban, ideértve a KDK-ra és a régió-ra vonatkozó béke-, biztonsági és együttműködési keretmegállapodás (PSCF) aláíró államait; a kulcsfontosságú regionális szervezetekkel és fórumokkal, nevezetesen az Afrikai Unióval (AU), a Kelet-afrikai Közösséggel (EAC), a Dél-afrikai Fejlesztési Közösséggel (SADC), a Közép-afrikai Államok Gazdasági Közösségével (ECCAS), a Nagy-tavak Régió Nemzetközi Értekezletével (ICGLR), a Nagy-tavak Országainak Gazdasági Közösségével, valamint a Kelet- és Dél-afrikai Közös Piaccal (COMESA); az Egyesült Nemzetek Szervezetével, különösen az ENSZ főtitkárának a Nagy-tavak régióért felelős különmegbízottjával és az Egyesült Nemzetek Szervezetének KDK-beli stabilizációs missziójával (MONUSCO); a nemzetközi pénzügyi intézményekkel; hasonlóan gondolkodó nemzetközi partnerekkel és más vezető regionális és nemzetközi szereplőkkel; valamint releváns nem kormányzati szereplőkkel, így például a helyi hatóságokkal és közösségekkel, a civil társadalommal, kutatóintézetekkel, a médiával és a magánszektorral;

c) támogatni a regionális közvetítési és facilitációs erőfeszítéseket, így például a luandai és a nairobi folyamatot, valamint – ha szükséges, és a releváns felek és az érdekelt szereplők ezt kérik – közvetlenül részt venni a közvetítésben, a közvetítést támogató tevékenységekben és a párbeszédben a béke bármely szakaszban és minden szinten történő megőrzése és helyreállítása érdekében, többek között a tűzszüneti és békemegállapodásokról folytatott tárgyalások támogatása révén, továbbá előmozdítani – a béketeremtés valamennyi szakaszában – a civil társadalom, a nők és a fiatalok bevonását;

d) tanácsadást nyújtani és jelentést tenni az Unió számára fennálló lehetőségekről a konfliktusmegelőzés, a békefolyamatok, a stabilizációra és béke-konszolidációs kezdeményezések támogatására; ezzel összefüggésben az EUKK – a releváns felekkel koordinációt folytatva – szerepet játszhat a tűzszüneti és békemegállapodások, valamint más kapcsolódó megállapodások végrehajtásának támogatásában, többek között azáltal, hogy támogatást nyújt a megfelelés nyomon követéséhez, és meg nem felelés esetén diplomáciai együttműködést folytat a felekkel;

e) konfliktusérzékeny és a nemek közötti egyenlőségre érzékeny tanácsadást nyújtani a regionális stabilizációra, a fegyveres csoportok lefegyverzésére, leszerelésére és tagjaik reintegrációjára, valamint a biztonsági ágazat reformjára vonatkozóan a KDK-ban, többek között a MONUSCO visszahívásával összefüggésben;

f) hozzájárulni a konfliktusmegelőzésre, valamint a bizonytalanság és az instabilitás kiváltó okainak közös lehetőségekké való átalakítására irányuló regionális erőfeszítésekhez a regionális együttműködés és integráció előmozdításával, többek között a jó kormányzást és a jogállamiságot illetően; így különösen, a természeti erőforrások illegális kiaknázásának és kereskedelmének kérdésére fókuszálni, és támogatni egy olyan, afrikai vezetésű erőforrás-gazdálkodási modell kidolgozására irányuló kezdeményezéseket, amely fenntartható, méltányos, környezetvédelmi szempontból megalapozott és az emberi jogokon alapul, többek között a magánszektorral és a civil társadalommal való együttműködés révén;

g) előmozdítani a humanitárius elveket és hozzáférést, a nemzetközi humanitárius jognak és az emberi jogok nemzetközi jogának a tiszteletben tartását, az igazságszolgáltatáshoz való jog érvényesülését, az igazságügyi együttműködést, valamint az átmeneti igazságszolgáltatási mechanizmusokat, különös figyelmet fordítva ugyanakkor a szexuális és nemi alapú erőszakkal, valamint a nők és a gyermekek jogainak – többek között kényszertoborzások révén való – megsértésével szembeni fellépésre;

h) hozzájárulni az Unió szerepének a Nagy-tavak régióbeli véleményformálók körében történő jobb megismeréséhez, valamint támogatni az Unió céljainak stratégiai és proaktív kommunikációját a régióban.

4. cikk

A megbízatás végrehajtása

(1) Az EUKK felel a megbízatásnak a főképviselő felügyelete mellett történő végrehajtásáért.

(2) A PBB kiemelt kapcsolatot tart fenn az EUKK-val, és az EUKK elsődleges kapcsolattartója a Tanács felé. A PBB – a megbízatás keretein belül, a főképviselő hatáskörének sérelme nélkül – stratégiai iránymutatást és politikai irányítást nyújt az EUKK számára.

(3) Az EUKK az Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) és a Bizottság megfelelő szervezeti egységeivel szoros koordinációban folytatja tevékenységét.

(4) Az EUKK a Nagy-tavak régióban található uniós küldöttségekkel szoros koordinációban folytatja tevékenységét.

(5) Az EUKK az EKSZ központi épületében kap helyet, és rendszeresen utazik a Nagy-tavak régióba.

5. cikk

Finanszírozás

(1) Az EUKK megbízatásával kapcsolatos kiadások fedezésére szánt pénzügyi referenciaösszeg a 2024. szeptember 1-jétől 2025. augusztus 31-ig terjedő időszakra 1 500 000 EUR.

(2) A kiadásokat az Unió általános költségvetésére vonatkozó eljárásokkal és szabályokkal összhangban kell kezelni.

(3) A kiadások kezelése az EUKK és a Bizottság közötti szerződés tárgyát képezi. Az EUKK minden kiadásról köteles elszámolni a Bizottságnak.

6. cikk

Az EUKK csapatának létrehozása és összetétele

(1) Az EUKK megbízatása és a rendelkezésre bocsátott megfelelő pénzügyi eszközök keretein belül az EUKK felel csapatának (a továbbiakban: az EUKK csapata) létrehozásáért. A EUKK csapata rendelkezik a megbízatás által megkívánt, konkrét szakpolitikai kérdésekre vonatkozó szakértelemmel. Az EUKK haladéktalanul tájékoztatja a Tanácsot és a Bizottságot az EUKK csapatának összetételéről.

(2) A tagállamok, az Unió intézményei és az EKSZ javaslatot tehetnek alkalmazottaknak az EUKK-hoz való kirendelésére. Az ilyen kirendelt személyzet javadalmazását – az esettől függően – az érintett tagállam, az Unió érintett intézménye vagy az EKSZ fedezi. Az EUKK csapatába a tagállamok által az Unió intézményeihez vagy az EKSZ-hez kiküldött szakértőket is ki lehet rendelni. A szerződéses nemzetközi alkalmazottaknak valamely tagállam állampolgárának kell lenniük.

(3) A kirendelt személyzet minden tagja a küldő tagállam, az Unió küldő intézménye vagy az EKSZ adminisztratív felügyelete alatt marad, és az EUKK megbízatásának érdekében végzi feladatát és jár el.

(4) Az EUKK csapatát a releváns EKSZ szervezeti egységekkel vagy uniós küldöttségekkel egy helyen kell elhelyezni vonatkozó tevékenységeik összhangjának és következetességének biztosítása érdekében. Az EUKK elősegíti az Unió gomai (KDK) irodájának újranyitását, többek között azáltal, hogy az EUKK csapatából egyes személyeket ideiglenesen oda telepít.

7. cikk

Az EUKK és az EUKK csapata számára biztosított kiváltságok és mentességek

Az EUKK megbízatásának teljesítéséhez és zökkenőmentes működéséhez, valamint az EUKK csapatának tagjai számára szükséges kiváltságokról, mentességekről és egyéb garanciákról – adott esetben – a fogadó féllel vagy felekkel kell megállapodni. E célból a tagállamok, az EKSZ és a Bizottság minden szükséges támogatást megad.

8. cikk

Az EU-minősített adatok biztonsága

Az EUKK és az EUKK csapatának tagjai tiszteletben tartják a 2013/488/EU tanácsi határozatban ([1]) megállapított biztonsági elveket és minimumszabályokat.

9. cikk

Hozzáférés az információkhoz és logisztikai támogatás

(1) A tagállamok, a Bizottság szolgálatai, az EKSZ és a Tanács Főtitkársága biztosítják, hogy az EUKK hozzáférjen minden releváns információhoz.

(2) Adott esetben a Nagy-tavak régióban működő uniós küldöttségek vagy a tagállamok, vagy ezek mind logisztikai támogatást nyújtanak a térségben.

10. cikk

Biztonság

Az EUKK – az Európai Unióról szóló szerződés V. címe szerint az Unión kívül műveleti minőségben alkalmazott személyi állomány biztonságára vonatkozó uniós politikának megfelelően – a megbízatásával és a hatáskörébe tartozó földrajzi terület biztonsági helyzetével összhangban meghoz minden észszerűen megvalósítható intézkedést a közvetlenül az irányítása alá tartozó személyzet biztonsága érdekében, különösen az alábbiakat:

a) az EKSZ iránymutatása alapján egyedi biztonsági tervet dolgoz ki, amely többek között konkrét fizikai, szervezeti és eljárási biztonsági intézkedéseket tartalmaz, szabályozza a személyzetnek az illetékességi területre való biztonságos bejutását és az említett területen belüli biztonságos mozgását, továbbá kiterjed a biztonsági események kezelésére, valamint magában foglal egy vészhelyzeti tervet és egy evakuálási tervet is;

b) biztosítja, hogy az Unió területén kívülre telepített teljes személyi állomány rendelkezzen az illetékességi területen fennálló körülmények által megkövetelt, nagy kockázatra kötött biztosítással;

c) biztosítja, hogy az EUKK csapatának az Unión kívülre telepítendő valamennyi tagja – ideértve a helyi szerződéses személyzetet is – az illetékességi területre való érkezését megelőzően vagy érkezésekor az említett területhez az EKSZ által rendelt biztonsági minősítésen alapuló, megfelelő biztonsági képzést kapjon;

d) biztosítja, hogy a rendszeres biztonsági értékeléseket követően tett valamennyi elfogadott ajánlást végrehajtsák, valamint – az elért eredményekről szóló rendszeres jelentések keretében – írásbeli jelentéseket szolgáltat a Tanácsnak, a főképviselőnek és a Bizottságnak az ajánlások végrehajtásáról és egyéb biztonsági kérdésekről, továbbá egy átfogó zárójelentést a mandátum végrehajtásáról.

11. cikk

Jelentéstétel

Az EUKK rendszeresen szóbeli és írásbeli jelentést tesz a főképviselő, az EKSZ és a PBB részére. Az EUKK szükség szerint a tanácsi munkacsoportok részére is jelentést tesz. A rendszeres írásbeli jelentéseket a COREU-hálózaton keresztül kell terjeszteni. Az EUKK – a főképviselő vagy a PBB ajánlására – jelentéseket szolgáltathat a Külügyek Tanácsának. Az EUKK közreműködhet az Európai Parlament tájékoztatásában.

12. cikk

Koordináció

(1) Az Unió politikai céljainak elérése érdekében az EUKK hozzájárul az Unió tevékenységeinek egységéhez, összhangjához és hatékonyságához, és segít biztosítani, hogy valamennyi uniós eszközt és tagállami intézkedést következetes módon alkalmazzák. Az EUKK tevékenységeit össze kell hangolni az EKSZ és a Bizottság tevékenységeivel. Az EUKK rendszeresen tájékoztatja a Nagy-tavak régióban működő uniós küldöttségeket és a tagállamok térségbeli külképviseleteit.

([1]) A Tanács 2013/488/EU határozata (2013. szeptember 23.) az EU-minősített adatok védelmét szolgáló biztonsági szabályokról (HL L 274., 2013.10.15., 1. o.).

(2) A helyszínen az EUKK szoros kapcsolatot tart fenn az uniós küldöttségek vezetőivel és a tagállamok külképviseleteinek vezetőivel. Azok minden erőfeszítést megtesznek, hogy segítsék az EUKK-t a megbízatás végrehajtásában. Ennek érdekében az EUKK a helyszínen jelen lévő egyéb nemzetközi és regionális szereplőkkel is kapcsolatot tart fenn.

13. cikk

Felülvizsgálat

E határozat végrehajtását és az Uniótól a Nagy-tavak régió felé irányuló egyéb hozzájárulásokkal való összhangját rendszeresen felül kell vizsgálni. Az EUKK rendszeres, az elért eredményekről szóló jelentést nyújt be a Tanácsnak, a főképviselőnek és a Bizottságnak, továbbá 2025. május 31-ig átfogó, a megbízatás végrehajtásáról szóló zárójelentést.

14. cikk

Hatálybalépés

Ez a határozat az elfogadásának napján lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, 2024. július 26-án.

a Tanács részéről

az elnök

BÓKA J.